

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetések díjszabás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepšits Kálmán.

A Dreadnoughtok.

Makó, nov. 20.

Ha képletesen akarnánk beszélni, a *Dreadnought* természetrajzát úgy adnók elő, hogy ez egy vérszívó szörnyeteg, mely nem is olyan régen jelent meg először valamelyik angol hajóépítő gyár őriás telepén. Azután otromba, kolosszus testével lecsuszott a mérhetetlen tengerek színére s most hol ebben, hol abban a kikötőben emlékezteti a halandó nemzeteket arra az örületre, mely ész nélkül s lélek nélkül hajtja a nemzetek millióit az - elvérés elé. Mert ez ostoba örület nem elégedett meg egy-két *Dreadnought*-tal, hanem a különböző hajógyárakban utána ácsolják az újabb s újabbakat. A nemzetek kormányai versenyre kelnek ez örületben, hogy melyik állam tud nagyobb és több *Dreadnought*-ot felépíttetni saját nemzetük költségére és veszedelmére.

Mert a *Dreadnoughtok* a világ legnagyobb s legdrágább hajómodelljei, amiket csak mostanában építenek. Egy-egy *Dreadnought*-ra egész kisebb hadsereget teljes felszereléssel, mindenféle municióval s ágyúval együtt fel lehet rakni úgy, hogy a tenger színén mint egy hatalmas mozgó tábor jelenik meg egy-egy *Dreadnought*. Egy-egy ilyen szörnyeteg előállításának költsége annyiba kerül, hogy egy kisebb állam egész évi költségvetése alig tesz ki annyit. Nem csak egy-két millió koronába, hanem száz milliókba. Előállításának a célja egyedül csak az, hogy a katonai hatalom a vizen is mutassa erejét, hatalmát. Mert a *Dreadnoughtok* nem valami békés kereskedelmi hajók, hanem kizárólag a nemzetek egymás elleni öldöklését a vizen elősegítő, könnyebbé tevő *hadihajók*.

A nemzetek fiai szenvednek, szenvednek a különböző irányú nincsetlenségekben, de ha az egyik állam kormánya kezdi az egyik a *Dreadnought* építését, akkor a másik, még szegényebb, még nyomorultabb is utána csinálja. Ha nemzetét agyonkínózza is az adók kiszípolozásával, *Dreadnought*-nak mégis lennie kell.

Sokszor festettük már azt a borzalmas képet, melyet a mi államunk is az általános nincsetlenség miatt gazdasági s kulturális hátramaradottságában ijjesztően mutat. Semmire sincs pénzünk, amikre kellene.

De azért *Dreadnought*unk már nekünk is van. A sok-sok milliót mi is odaszórtuk a tenger vizébe a - *Dreadnought*ra.

Milyen boldog is lehetett a magyar nemzet abban a pillanatban, mikor a múlt tavasz egyik verőfényes napján ez az első hajó-szörnyetegünk a trieszti kikötőben utjára, a tengerre indult. Jövendő

királyunk, a majdan sorsunkat intéző trónörökösünk örömeiben a meghatottságtól sirva fakadt, hogy ezt megérhette.

Kormányunk meg már eddig is a legkülönbözőbb címeken srófolgatta ki e nemzetből a rengeteg s már-már a teljes agyonnyomorítással fenyegető adót, csak azért, hogy épülhessen a *Dreadnought* s amikor egy meg van, még rettenetesebb összegekben követeli tőlünk a mindig több és több adót, hogy épülhessen minél több *Dreadnought*. Dicsőségére, örömeire az örjögő hatalomnak s vére kiszívására, tönkre tételére nemzetünknek.

Hogy a hatalom milyen ész és lélek nélkül végzi nemzetrontó munkáját a *Dreadnoughtok* építésével is: fényes bizonyítást ad erről most egy angol hajó szakértő mérnök.

Bebizonyítja ez a szakértő, hogy a *Dreadnoughtok* célszerűtlenek, - nem váltak be.

Szóval a sok-sok száz milliót, melyet a nép filléreiből a *Dreadnoughtok*ra költöttek, valójában a tengerbe dobáltak. A sok-sok száz milliót haszontalanul fecsérelték el nemcsak a nép ellen, hanem saját szempontjukból is.

Ez a felfedezés ürügy lesz most arra, hogy ha ez a millió-fecsérlés nekik is hiába volt, majd újra új ürügyet találnak - talán újabb, költségesebb hajó-modell vagy mit tudjuk mi mást - arra, hogy a nemzetből még több adót, még több verejtéket szípolozzanak ki.

A nép meg tűr, tűr tovább egész odáig, amikor már nem lesz tőle mit adóba elvenni, hanem a bőrért kezdik huzni.

Mert a nép nem akar gondolkodni, nem tud eszmélni, nem képes meglátni azt az erkölcsteleniséget, melylyel a hatalom ezt a népet csupán igavonó baromnak nézi, melynek nincsen e földön más hivatása, mint hogy a hatalmat verejtékével s vérével szolgálja.

De különben miért is panaszlunk, bűnös háborgással miért is zúgódunk a nép nyomorult helyzetére s okatlan türelme miatt.

Azt mondják, hogy mindez másként lesz majd a - *mennyországban*. Ott nem lesz majd ur és szolga, nem lesz szenvedő nép és zsaroló hatalom, ott nem lesz majd a nép ellen millió szurony, rengeteg sok ágyú, sőt ott nem építenek majd - *Dreadnoughtok*at se.

Addig csak - tűrjünk!

kp.

- Gyulaváros megkeresése. Békegyula város tanácsa ma megkeresést intézett Makóvárosához, melyben a város hirdetési szabályrendeletének megküldését kéri. Makóvárosának azonban ilyen szabályrendelete nincs, így erről értesítették Gyulaváros tanácsát.

A belügyi tárca.

A képviselőház ülése.

— Telefon értesítés. —

Budapest, nov. 20.

Egy napi véderővita után a Ház ma folytatta a költségvetés tárgyalását. Ma a belügyi tárca költségvetése volt napirenden. A padosrok üresek. A napokban híre járt, hogy a belügyi tárca vitája során a miniszterelnök részletesen nyilatkozni fog az általános választói jog alapelvei tekintetében. A folyosón elterjedt hírek szerint a miniszterelnök megváltoztatta elhatározását, mert a nyilatkozattételre semmi okot sem lát. Vannak azonban, akik a miniszterelnök véleményváltozását *Tisza István* gróf befolyásának tulajdonítják.

A mai ülést *Lávay Lajos* elnök fél 11 órakor nyitotta meg.

Elnöki előterjesztések után a napirend szerint következett, az 1912 évi költségvetés tárgyalása.

Során van a *belügyi tárca* költségvetése.

Sándor János részletesen ismerteti a tárca főbb tételét. Hangsúlyozza, hogy a gyermekvédelem és betegápolás kiadások hovatfordításánál különös nagy gond fordítandó arra, hogy csak valóban a rászorult emberek támogattassanak, mert a visszaélések száma az utóbbi időben egyre gyarapodik. Fontosnak tartja az elmebeteg intézetek szaporítását. Ismerteti azokat a törvényhozási akciókat, amelyek a legközelebbi időkre várhatók és kéri a Házat, hogy a kormány iránti bizalomból is szavazza meg a tárca költségvetését.

Hammersberg László a vármegyei tisztviselők anyagi ügyeinek rendezését sürgeti és ajánlja, hogy az árvászeki tisztviselők ügyei is rendeztessenek végre. Az önkormányzati testületek anyagi függetlenségét biztosítani kell, de nem olyan ingatag alagon, mint ezt a kormány a fogyasztási adók átengedésével tervezi. A városok segítségével egyetemben gondoskodni kell a községek támogatásáról is.

Csernyi Károly (munkapárti) kritizálja a főváros építkezését és kifogásolja, hogy minden teret beépítsenek.

Cyörffy Gyula (Justh-párti) nem fogadja el a költségvetést.

Ülés vége 2 órakor.

Az Acsev. kutja.

Elzárják tőle a közönséget.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, nov. 20.

Foglalkoztunk már egyszer az Acsev. ártézi kutjával, melyet ez a vasutársaság most nemrégiben fíratott.

Említettük, hogy olyan bővizű ez a kut, amilyen alig van másik az egész városban.

Annak a hangoztatásával tárgyaltuk akkor ezt a dolgot, hogy a városnak azon a részén egyáltalán nincsen még ártézi kut, hát legalább is méltányos lenne a vasutól, hogyha e kut vizét kivezetetné a pár méternyi távolságra levő utcára s a közönségre nézve is fogyasztatná tenné a vizet vagy pedig mostani helyén engedné meg korlátlanul közönségünknek a vízhasználatot.

Elmondottuk akkor azt is, hogy amennyi ártézi kutat csak furtaig idáig Makón egyesek, azokat valamennyit kötelezték arra, hogy a közönség használatára valamelyik utcára kivezessen egy kifolyó csövet. Rámutattunk arra, hogy csak az Acsev.-nél tettek erre nézve kivételt. Nem kötelezték a kivezető cső felállítására. Az Acsev. meg dacára bő vízőnek, nem is gondolt arra, hogy mégis ezt megtehetné kötelezés nélkül is a makói közönség érdekében.

Mégis a vasut eltűrt eddig annyit, hogyha valaki az épületeken keresztül átment a kuthoz egy kanta vizért, nem tiltotta meg ezt a víz-hordást.

Mint most értesülünk, ezután már még ennyit sem enged meg.

Tilalmat adott ki, hogy kutjából senkise merészebben többet vizet hordani a városi közönség köréből. Sőt - mint írják nekünk a környékbeli lakosok - egy külön őrt állítottak fel s az vigyáz arra, hogy a kutat senkise használhassa.

Nem tudjuk megérteni e rideg tilalom okát, de még azt sem, hogy miért is nem kötelezi hatóságunk a vasutársaságot arra, hogy a közönség használatára is kifolyó csatornát vezessen a közeli utcába.

Az igaz, hogy a társaság osztalékainak s tantiémjeinek nagyságára leg többet tesznek éppen a makotiak. Vagy talán éppen ezért érdemei ez a közönség a vasutársaságtól ilyen mostoha elbánást.

Am, ha a vasutársaság még a vizet is el akarja vonni közönségünkől, a város hatóságától várhat el a közönség annyit, hogy érdekében tegyen e részben valamit. Mert tenni lehet, csak akarni kell. Hát akarjanak, mert kötelességek.

- *Nagyenyed átirata*. Nagyenyed városa ma átirta Makóváros polgármesteri hivatalához, melyben az iránt intéz kérdést, hogy állított-e fel Makóváros hatósági mézszárzékot és milyen haszonnal járt? A polgármester az átiratra nyomban válaszolt és pedig annyit, hogy Makó városa nem állított fel hatósági mézszárzékot.

- *Hajják az adót*. Minthogy az utadó hátralékok igen felszaporodtak, *Hervay István* alispán ma szigorú rendeletben utasította Makóvárosát az utadó behajtására.

Jedelem az Urániában.

Megzavart mozi-előadás.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, nov. 20.

A villany, mely legújabbban kezd kizsoritani mindazon találmányokat, melyek még csak pár évtizeddel ezelőtt bámulatba ejtették az embert, már nem egyszer volt óriási emberi szerencsétlenségeknek az okozója. Csak pár évvel ezelőtt történt, hogy Párisban egész embertömeg pusztult el egy mozgó színházban a villanyerő felhasználásánál gyakran előálló rövid zárlat következtében.

A különös véletlen folytán ilyen katasztrófától szabadult meg tegnap délután az a közönség, mely az Uránia előadását végig nézte. A vetítógép villanyos szerkezete rövid zárlat folytán kigyulladt egy villanyos szikráról és egy pillanat alatt teljesen elégett borzasztó ijedelmet okozva az Urániában megjelent közönségben.

Magáról az esetről a következő tudósítást közöljük:

A mozgó színház igazgatósága, mint minden vasárnap, így tegnap délután is nagy előadást hirdetett. A közönség azonban, dacára annak, hogy vasárnap volt, nem látogatta az előadást olyan számban mint szokta, talán azért, mert vásár volt. És ez volt a szerencse, mert így a közönség, mikor a tűz kiütött, könnyebben tudott menekülni.

Délután négy órakor vette kezdetét az előadás a moziban, mely zavartalanul folyt egészen az utolsó kép bemutatásáig. Az utolsó kép bemutatásánál rövid zárlat következtében a vetítógépből kiszálló villanyos szikra meggyújtotta a képet, miről a vetítógép is lángot fogott.

A közönség köréből ekkor elküldte valaki:

— *Ég a mozi. A gyermekek meneküljenek!*

Óriási riadalom keletkezett e rémes kiáltásra. Mindenki az ajtó felé rohant, legázolva az előtte menekülőket. Szerencse, hogy kevesen voltak a színházban és így mihamarabb kiürült az.

Nemsokára megérkeztek a tűzoltók is, kik a tüzet eloltották. A rendőrség pedig ebből az esetből kifolyólag vizsgálatot indított annak kiderítésére, hogy nem terhe-e valakit mulasztás ebből az esetből?

Mi a magunk részéről csak azt jegyezzük meg ebből az alkalomból, hogy az Uránia épületére még egy vészkiáltást kell vágni és pedig az utcára, mert dacára annak, hogy tegnap kevesen voltak az Urániában, alig bírtak menekülni, mert kevés volt a kijárat.

Valódi, tiszta kék-szilva

pálinka

teljesen szeszmentes 1 frt. literje
Iritz Sámuel özv. cégnél.

Szomorú számok.

Iskolát katona helyett!

Makó, nov. 20.

A számok ereje megdönhetetlen. A számok bizonyítják a következetes igazságot és megmutatják azt, hogy a bizonyított tétel vagy igazság csak akkor dönthető meg, ha a számok kétszer-kettője is megváltozhatik.

Sokszor bizonyítottuk a számok igazságának erejét, hogy a magyar művelődés haladásának legnagyobb akadályai az analfabétaság.

Eppen ezért örömmel olvastuk a jövő évi költségvetésből azt, hogy 500 új tanító lesz. És még a keserűséggel telt szívvel gondolunk azokra a szomorú számokra, amelyek a kegyetlen igazsággal bizonyítják, hogy mennyire nem elég ez az 500 új iskola sem a magyar analfabéták kiiktatására! Mert nézzük csak, milyen a helyzet az ország legnagyobb vármegyéiben?

Pest vármegyében ugyanis 24.316, Biharban 24.178, Hunyadban 20.586, Máramarosban 34.890 tanköteles gyermek nem jár iskolába. Csik megyében a lakosság 86,4 százaléka magyar és a tanköteles gyermekek közül 45 százalék nem részesül semmiféle oktatásban. Arad, Szolnokdoboka, Hunyadmegyében 39 százalék tanköteles gyermek oktatásáról nem gondolkodik senki. *Megdöbbenő, hogy az iskolába nem járó tankötelessék közül, a magyar anyanyelvű 37,2 százalék, míg a német csak 8,4 százalék.* Ezek a számok s az ellenzék sürgetése kényszerítették a magyar kormányt arra, hogy nagy számban szervez új tanítói állásokat, de ha a számok valósága élénk társul, még mindig nem mondhatjuk, hogy a kötelező népoktatás törvényét betartják, mert még mindig ezrelék lesznek gyermekek, a kik iskolába nem járnak.

Sőt ott van a gazdag Sáros vármegye, a hol nem kevesebb, mint 165 községben nincs egyáltalán semmiféle iskola.

Ezek azok a szomorú számok, melyek a magyar művelődés szűk területének gyászos határköveit képezik. És mindaddig, míg nem lesz a magyar nemzet abban a helyzetben, hogy minden tanköteles fiút iskolába küldhesse: a magyar a kultúránemzetek versenyében el fog maradni.

Mulatós boszorkányok

Römek egy szárazmalomban.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, nov. 20.

Egy hét óta Bodóhegy község lakosságát különös eset tartja izgalomban. Az járt szajról-szájra a babonás nép között, hogy a faluban éjszakánként boszorkányok röpködnek, akik az egyik elhagyott szárazmalomban tartózkodnak. Ljfel felé óriási zajt csapnak. A malom kerekét lámpitóm zognak, azután kiröppennek a boszorkányok a malomból és a levegőben repülnek végig a fal felett.

A babonás nép elhitte azt és egy rémület uralkodott felettük, hogy éjszaka nem volt mód arra, hogy ki lehetett volna csalni valakit a házból. Különösen meg voltak rémülve a malom körül lakók.

A csendőrség is tudomást szerzett ezekről a mende-mondákról és az őrmester meg az őrsvezető megindították a nyomozást, hogy kiderítsék, kik rémítik éjszakánként bezastrias üvöltésükkel a község népét.

Tegnapelőtt éjszaka lesbe állottak a szárazmalom környékén és várták az éjjelt. Az éjjel elérkezett, de az elátkozot malomban a legnagyobb csend uralkodott, nem hallatszott ott olyan szemernyi hang se. A boszor-

kányok így eredménytelen maradt, de a nép csak nem hitte el, hogy nemesek boszorkányok a malomban.

és tényleg: tegnap éjszaka megint ijedten rohant egy csomó ember meg asszony a csendőrhöz, hogy a boszorkányok ott mulatnak a szárazmalomban bor, meg cigányzene mellett.

Két csendőr rögtön a malom elé ment és felszólították az állítólagos boszorkányokat, akik a sötétben ordogáltak, hogy hagyják abba a csendőrborítást és jöjjenek ki a malomból. De a felszólítás nem használt semmit. Ott bent csak tovább tartott az ordítás. Erre az egyik csendőr bekialtott:

— Ha nem lesz csend, belövünk mindketten a malom ablakán.

Az erőlyes felszólításra elesendődtek a „boszorkányok” és nemsokára a csendőrök felszólítására előlértül a malom ajtaján három gazdalgény: Tombác János, Tombác György és Lebovics Sándor.

A nép rémülten szaladt szét, a mikor az ajtóban meglátta őket, mert nem ismerték fel egyiket sem. Azt hitték, hogy tényleg boszorkányok jelentek meg. Később azonban, amikor felismerték a három alakban Bodóhegy leghíresebb mulató legényeit, visszamerészkedtek a malomhoz, ahol a csendőrök már kihallgatták a három „boszorkányt.”

A legények elmondták, hogy azért csinálták ezt a kis heceet, hogy mulathassanak a záróra után is. Kilenc órákor bezárták már a koreszmákat, etől az időtől kezdve nem huzhatják már a cigányok a szelbnel-szebb nétkat, ok pedig mulatni akartak meg kilenc óra után is.

Alkalmos helyeken kiállkozott erre az elhagyott szárazmalom. Ide bevetők magukat és hogy senki ne zavarhassa őket mulatozásukban, elterjesztették, hogy boszorkányok ordítanak a mulatnak a malomban.

A lejegyzett álbozorkányok ellen csak közönsé elleni kihágás és vagyronrongálás miatt indult meg az eljárás. Vagyronrongálás miatt azért, mert összerörték a szárazmalom kerekét és egy nyolevan fogát mulatás közben.

A babonás bodóhegyiek azonban még most is félve mernek esténként az elhagyott malom felé menni. Mert hátha, ki tudja, talán mégis csak tanyznak ottan boszorkányok.

Építkezés miatt
ügyvédi irodámat
ideiglenesen a Jenei-féle házba, (Megyeház-utca) helyeztem át.
Dr. Nagy Sándor
ügyvéd.

Értesítés!
Naponta friss, eredeti
kőbányai
gyári töltésű
MALÁTA-SÖR
kapható Iritz Sámuel özv.
cégnél.

NAPI HIREK

Tájékoztató,

Naptár. Nov. 21. Kedd. Római kath. B-Assz. bém. Gör. kath: November 8. Sz. Mihály. — Nap két 7 óra 14 perckor, nyugszik 4 óra 17 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Változó, hűvös, szeles idő várható, helyenkint csapadékkal. — Sürgönyprognózis: Változó, szeles, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: 13-4 fok Celsius.

— A központi választmány ülése. Makó városi központi választmánya ma délelőtt Galambos Ignác dr. pogármester elnöklésével ülést tartott. Az ülésen az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzéke masolatának az átvizsgálására s hitelesítésére egy három tagú bizottságot küldtek ki.

— Megfelebbezett határozat. Makó városi képviselőtestülete, mint azt megirtuk, e havi rendes közgyűlésén elhatározta, hogy felír a választási és közoktatásügyi miniszteriumhoz a makói gazdasági ismétlődő iskolának kérészetű jellegű iskolára való átváltoztatása iránt. E határozat ellen az iskolai gondnokság ma felebbezéssel élt.

— Elmult a vásár. A mai nappal véget ért a makói országos vásár. Más vásárok alkalmával a hétfői napot már nem is lehet vásár napjának nevezni. Alig szokott már ezen a napon valami vásár lenni. Ez alkalommal nem így volt. Még a mai nap is igen látogatott volt úgy a vevők, mint az eladók részéről. Más vásárok alkalmával a vidéki iparosok és kereskedők már vasárnap este becsomágnak elhagyják városunkat. A mostani vásár alkalmával a vidékiek is mindvégig kitartottak, mi annak képezi bizonyítékát, hogy régen volt Makón ilyen jó vásár, mint most.

— Villámlás, menydörgés. Az elmult őszi napok szokatlanul meleg verőfényéhez éppen hozzá illik az a jelenség, melyet ma este nyole óra tájon tapasztalhattunk az időjárásban. Előbb a esilagos ég alján tarkáló fekete fellegeken át sűrű egymás utánban vakító villámlások cikáztak elő, majd kevés időre rá hatalmas menydörgés reszkettette meg a levegőt. A villámlás még azután többször ismétlődött, de menydörgés már nem következett rá. Egyetlen dörgésben — úgy látszik — végképpen kiadta most már ez évre a levegőg villanyos — feszültségének minden erejét. A régi öregek meg összeülnek a november régi menydörgés hallatán, emlékezésükben keresik a multak hasonló jelenségeit, emlékeztetik egymást, hogy maskor is úgy volt az, hogy ha Szent Mihálynap után és Szentgyörgy nap előtt megdördült az ég, arra nagy háboru következett és a régi öregeknek ebben is igazuk van. Az olasz-török háboru minden borzalmasságával dul már is a tripoliszi partok környékén. Sem a régi öregek, sem a menydörgés nem számíthattak arra, hogy az olaszok perfid eljárásukkal még a jövőndőlésben is megfordított viszonyt csináltak, a mikor a szegény törököket rablók módjára — váratlanul lejték meg. Csakis az olaszok perfidiája az oka, hogy most előbb a háboru ütött ki azután jött az őszi menydörgés és nem megfordítva.

— A zsebmetszők munkája. Breznai István nagylyaki szijgyártó mester ma délelőtt panaszt emelt a rendőrségen, hogy a vásárban valami zsebmetsző ellopott tőle 1320 koronát. A rendőrség nyomozza a totest.

— Lesújtó kritika a Dreadnoughtokról. Londonból jelentik, hogy Sir William White, a hírneves angol hajóépítő mérnök Newyorkban szakértők előtt felolvasást tartott a *Dreadnoughtok célszerűtlenségéről* és arra a végső következtetésre jutott, hogy a nagy tengeri hatalmak hamarosan vissza fognak térni a kisebb típusú páncéloshajókra, mert a Dreadnoughtok nem váltak be. Sok egyéb szemponton kívül e mellett szól az a körülmény is, hogy a *kisebb hadihajók mozgékonyabbak* és elvesztésük nem oly pótolhatatlan csapás, mint egy Dreadnought elcsúszása. Ugyanez áll a nagy személyszállító óriásokról is.

— A pozsonyi rablógylissóság negyedik tettese. Most már a rendőrség kezében van a pozsonyi rablógylissóság negyedik tettese, *Benes József* is. Az elvetemült szörnyet, mint Pozsonyból táviratozzák, *önként jelentkezett* a pozsonyi rendőrségnél, ahol kihallgatása után természetesen azonnal letartóztatták.

— Ahol mindenki nevet. Az élet nem a mulatságok sorozata. Bizony több benne az árnyék, mint a fény, több a keserűség, mint az öröm. Igaza van a költőnek, aki azt mondja, igyekezzünk ami rövid földi életünket kellemesen tölteni el, a bajt pedig felejteni. De magát az embert az ösztöne is hajtja a kellemes, a mulatságos felé s bizony senki se keresi az alkalmat a sirásra. Ezért rendez a Makói Uránia-színház kedden este a Charlesz-család bucsufellépte alkalmából nevető-estélyt. A szebbnél-szebb s újabbnál-újabb képek egytől-egyig kacagtatják s kitünően fog mulatni a közönség a Charlesz-család zenebohói és légtornászi mutatványain is.

— Anyakönyvi hírek. *Házasságra jelentkeztek* Varga Ferenc Fodor Rozáliával, Nacsa Ferenc Nacsa Etellel. *Házasságot kötöttek* Fehér János Szántó Máriával, Török Sándor Ménesi Etellel, Sipos István Vér Juliannával, Hegedűs Ferenc Kurai Rozáliával. *Elhaltak* Vas Erzsébet özv. Bobis Istvánné 74 éves, Mágori János 23 hónapos, Koesis János 7 napos korában.

x Naponta friss „Baksör“ kapható Erdeky József Barcsay-utcai vendéglőjében.

Üzleti kiszolgálásra felvétetik

két leány

Iritz Sámuel özvegy cégnél.

Gyomorbaj nincs többé!

A szabadalmazott

Kakukfű keserű háziszser

(elix. fum off.) néhány napi használat után teljesen megszünteti az étvágytalanságot, a hányingert, gyomoridegességet az oly gyakori gyomorrágást, hasmenést és egyéb gyomorfájdást. Hirtelen rosszullét és utazásoknál nélkülözhetetlen háziszser. Makón kapható.

WÉBER & BÁRANY gyógyszer-tárában.

Egy kis üveg ára 80 fillér, nagy üveg 2 korona. — Vidékre 6 kis és 3 nagy üvegnek kevesebb nem küldetik.

Óvakodjunk az utánzatoktól! Csak akkor valódi, ha a dugón és kupakon elix. fumar iffo védjegy rajta van.

Vérnélküli borotválkozás.

Megviccelt görömbáskodó.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, nov. 20.

Egy szigorú tekintetű ur lépett be tegnap egyik makói elsőrangú borotvázóba. A segédok szolgálatkészen lesegítik a kabátját, a főnök udvariasan helyet kínálja meg. A vendég ráfordul:

— Borotválkozni akarok!

A személyzet összenéz, a hang szokatlan előttük. Aztán helyet foglal s mialatt a segéd az előkészületet megteszi, elordítja magát:

— De vért nem akarok látni, érti?

A főnök a vendég modoráról ítélve, valami fene nagy urat sejt a látogatásban. Ezért ő maga szolgálja ki rop-pant nagy gonddal és vigyázattal.

A műtét végeztével meglepedésnek ad kifejezést és előkelő mozdulattal két husz fillérest dob a pénztárasztalra.

— Bocsánat — szól a főnök — egy korona jár.

A vendég rémülődik, de a szigorú tekintet folytán nagynehezen kikotorász a zseiből még 60 fillért.

— Ezt nem értem, a fővárosban sem fizetek többet 40 fillérnél.

— Mire a főnök így csinálja meg a számadást:

— Az lehetséges, azonban nálam mellékjárulékok is vannak. Borotválkozás 40 fillér, vérnélkül 20 fillér és görömbáskodás 40 fillér, ez összesen 1 korona.

A vendég udvarias köszönés mellett eltávozott.

Közgazdaság.

Gabona árak:

Buza:	21-21.40 K.
Kukorica:	16-16.40 "
Árpa:	17-17.20 "
Zab:	18- "

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vöröshagyma:	13-14 K.
Főhagyma:	18-19 "
Petrezselyem:	15-16 "
Sárgarépa:	7-5 "
Dughagyma:	36-40 "

A hagyma árai 100 kilónként értendők.

Regény.

Ezerszer a halál farkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: **Ő maga.** (97)

X.

Borzasztó istenitélet.

Ezt megtettem s barátaim megígérték, hogy felhívják az összes törzseket a partok mentében, vigyázzanak, nem vesznek-e észre hajókat s füstjelek által adják tudtomra, ha látnak egyet. Nem sokára olyan hírt vettem, mely egészen valómat megremegtette.

Az egyik főnök egész véletlenül arról értesített, hogy pár napi járásra lakó törzsnél a főnöknek két fehér felesége van.

Ezeknek, magyarázta tovább, egészen olyan bőrük és hajuk van, mint nekem, de a mint első meg-

döbbenésem elmúlt, ez állítás dacára is meg voltam róla győződve, hogy a foglyok malájok. Jelenlétüknek a híre a kérdéses törzsnél általánosan ismert tény volt a Királyöböl egész partvidékén.

Az én informálóm tényleg sohasem látta a fehér nőket, de teljesen bizonyos volt létezésükről. Hozzátette, hogy bizonyos fehér emberekkel folytatott ütközet után fogták el őket, kik egy nagy cataránban jöttek a partra.

Erre feltettem magamban, hogy elmegyek és megnézem magam, miféle nők azok.

A sajkát parthoz erősítettük s csak Yamba által kísérve elindultam a szárazon a fehér nők felkeresésére. A táborhely, mely felém most lépteimet irányoztam, Lennard folyó és Fitzroy közt fekszik.

A tüzetes pont, a mint a térképén képes vagyok megjelölni, egy Derby nevű hely a Királyöböl fejénél.

A mint belébb haladtunk, a vidék barátságatlan és szakadozott volt, apró folyók, patakok szeldelték át minden irányban. Távolság azonban gazdag, lapályos parkszerrü vidékké alakult át bőséges ivóvízzel.

Északnyugatra magasabb hegyek húzódtak el.

Ütközben sok szép butellia-fát találtam. A Derbyben táborozó feketék értesülve voltak látogatásomról, általános füstjelekkel juttattak el a hírt hozzám.

Az informálóm által leírt tábor valóságos szelfogó gyűjteménynek találtam. Ezek a szelfogók fagyalakból voltak csinálva.

Legott előmutattam a „névjegyet“ örökké velem levő utlevél-pálcikámat, melyet pillanatra sem hagytam el hosszas vándorlásaim közben. Ezt a pálcikát elküldték a főnöknek, ki legott barátsága jeleivel halmozott el.

Szerencsétlenségemre azonban a Yambától teljesen eltérő tájszóval beszél, de a jelnyelv segítségével megértettem vele, hogy pár napot nála szeretnék tölteni és élvezni vendégszeretétét, amibe bele is egyeztet.

(Folyt. köv.)

Egy jó magaviseletű **f i u** azonnal felvétetik.

Kezdő havi fizetése 12 korona.

Utolsó évben havi fizetése 20 korona.

Makói Független Ujság nyomdájában.

Makói Uránia-színház.

Kedden este 8 órakor fényes műsor keretében

bucsufellépte

a hirneves

Charlesz-család nak

A világ legelső zenebohócai.

Elsőrendű műtornászok.

Ezenkívül az Uránia előadása teljesen új műsorral.

Minden egyes szám nevetetű.

Aki jól akar mulatni, ne mulassza el az előadást megtekinteni.

Helyárak: I. hely 80 fillér, II. hely 60 fillér, III. hely 30 fillér. Karzati ülőhely 50 fillér, Karzati állóhely 20 fillér. Gyermekek az I. és II. helyen a helyárak felét fizetik. 134

Az igazgatóság.

Lapkihordó-fiúk

eivétetnek a kiadóhivatalban.

Táncoktatási felhivas.

Alulírott van szerencsém az igen tisztelt szülők és gyámok, b. tudomására adni, hogy folyó évi november hó 28-án a téli időnyre a táncoktatást megkezdem. Tanítani fogom úgy a régi, mint a legújabb táncokat. S hogy tanítványaim ezeket teljesen elsajátíthassák, a tanítást határidőhöz nem kötöm addig járhatnak hozzám tanítványaim, míg minden táncot a legkitünőbbben el nem sajátítottak.

Miután pedig én e városban már évtizedek óta működöm a nagyérdemű közönség legnagyobb meglepedése és legteljesebb elismerése mellett ez elég biztosítékot nyújt arra nézve, hogy táncintézetemben az illem és rend legpontosabb betartása mellett folyik a tanítás s így minden szülő bátram rám bízhatja gyermekét. Tanítom a táncokon kívül az illem a társaságban levő viselkedés szabályait s a csinos testtartást.

Felkérem tehát az igen tisztelt szülőket és a gyámokat, hogy gyermekeiket minél előbb beiratni szíveskedjenek. Iratkozni mindenkor lehet lakásomon (Gróf Vay-utca 250 szám) hol most is esténként állandóan folyik a tanítás.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve maradtam tisztelettel

101 Schwartz Miksa okl. táncoktató.

Biztos sikert érhet el, aki venni, bérelni, eladni, bérbeadni, bármit ismertté tenni vagy értékesíteni akar **a Makói Független Ujság hirdetései útján.**

Rikkancsok felvétetnek a kiadóhivatalban.

Egy jó órát szerezhethet magának

vagy divatos arany- és ezüst ékszereket m. kir. fémjellel ellátva rendkívül jutányos árak mellett. Menyasszonyoknak és vőlegényeknek 10 százalékos árengedmény. Erős vasúti és munkás órák pontosan beszabályozva jótállás mellett. Régi nagy tört. aranyat a legmagasabb árban veszek vagy új tárgyakra becserélem. Különlegességek divatos női órákban és ékszerekben. Midőn biztosítom a n. é. közönséget a legszolidabb kiszolgálásról, b. pártfogásukat kéri

VIDOR MANÓ órás- és ékszerész (20)

Makó, (főtér) az „Otthon“-kávéház mellett.

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű helybeli és vidéki uriközönséget, hogy az őszi és téli áruim megérkeztek.

Legfinomabb angol-, skot- és honi gyártmányok nagy választékban.

Ujjonnan s modernül berendezett szabó-mütermemben, ahol csakis legujabb divat szerint és legjutányosabb árak mellett készülnek, u. m.:

szalon-, utcai- és sport öltönyök, felöltők, télikabátok, stb. stb.

Az uri közönség becses pártfogását kérve, — kiváló tisztelettel

Ifj. ANTAL JÓZSEF 9

Makó, Desseffy-tér 13. sz., (Makói Ujság bérpalotájában).

NŐI FELÖLTŐK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legujabb őszi- és téli ujdonságokban; színes angol áruból, posztóbból, bársonyból és selyem-píüssből

Bébé- és leányköpenyek, felöltő különlegességek.

Mértékszerű rendelések elsőrangú munkásokkal saját műhelyünkben a leggondosabb kivitelben készülnek.

Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek!

Ágynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és fűzővédő, paplan lepedő!

Csecsemő kelengyék.

Keresztelő párnák, fejkötők és himzet piqe paplanok. Női bluzok a legizlésebb kivitelben.

(17) Szőrmeáruk,

boák, muffok a leggyorsabbított a legfinomabb kivittel. Legujabb divatu

női- és leánykalapok!

Posztó, biber, selyem, bársony- és gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszítések és alakítások **Pártos E. és Tsa** Makó. Főtér, (az a legujabb divat szerint. Otthon kávéház mellett)

Kiadó föld.

Különleges pálinka-árjegyzék.

5 éves kajszin-barack pálinka literje 1 frt. 50 kr.,

10 éves kajszin-barack pálinka literje 2 irt.

Valódi ó-törköly pálinka literje frt. 20 kr.

Iritz Sámuel özv. cégnél

Valódisáqért szavatosságot vállal a cég.

Az apátfalvai püspökugorban, a makói határhoz közel és a makó--apátfalvai országút mentén levő 6 vécás föld több évre jutányos feltételek mellett hagyma vagy zöldség alá **haszonbérbe kiadó.**

Értekezni lehet Varga Mihályné, Herczeg Mártával Apátfalván a vasúti állomás mellett levő lakásán.

Tévedések elkerülése végett kérem a nagyérdemű vevőközönséget, hogy a jelzett címre ügyelni sziveskedjenek.

„ÓRANGYAL“ disztemetkezési vállalat

Makó, Desseffy-tér 4. szám. 00 (Kenyérpiac, főgimnázium mellett, Tókey-féle házban). 0 0 0 0 0 0

Van szerencsém Makóváros és vidéke n. é. közönségének szives tudomására hozni, hogy a Desseffy-tér 4. sz. a. (Kenyérpiac, főgimnázium mellett, Tókey-féle házban) a mai kor igényeinek megfelelő

disztemetkezési vállalatot

170

rendeztem be, hol „Órangyal“ cég alatt fogom vezetni. — Felhívom a n. é. gyászoló feleknek szives figyelmüket, hogy „Órangyal“ disztemetkezési vállalatomban bárki is a leggyorsabb osztálytól a legdiszesebb pompa-diszostályig bevásárolhat és továbbá még arra is felhívom a n. é. közönség figyelmét, hogy „Órangyal“ disztemetkezési vállalatomat a mai kornak megfelelően rendeztem be, hogy bármi is, ami előforduló gyász eseteknél csak szükséges, az nálam mindenkor beszerezhető, miért is üzletemben tartok mindenféle nagyságu és színezésű érc-koporsót, azonkívül minden festésű fa-koporsókat, valamint behuzott fehér- és színes selyemmel, bársonnyal, brockát- és sima atlasz szaténokkal és polituros tölgyfa-koporsókat, egyszersmind tükörfényes nickel ércel behuzott és színezett köves koporsókat stb. Szóval ujabbnál ujjabb festésű és behuzatu koporsókat a leggyorsabbított a legdiszesebbig készítik el és mindenkor a legolcsóbb versenyárakon. Kész szemfedők, párnák, madracok és kész halottí ruhák minden színben és nagyságban üzletemben kaphatók.

Fejtek és sarkeresztek minden nagyságban. Szemfedők atlasz selyem, gáz, dusches, bobinet és Pougé, brockát és sima atlasz szatén, perckál, valamint templom oltári csipkékből. — Minden minőségű és színezésű sarkoszorú-szallagok, szóval minden, ami a temetéshez szükséges és így lehetővé teszem, hogy a nagyérdemű gyászoló közönségnek a legolcsóbb árakon számíthatok, eltekintve mindent, mivel semminemű fáradságot, készitési díjat fel nem számítok, mivel mindent saját magam készítik el. — Magy és dus választékban tartok érc, müvirág, élő preparált sarkoszorukat minden szín- és nagyságban, valamint külön megrendelésnél élő virágokból is készítik. — Végül felemlitem a nagyérdemű gyászoló közönségnek, hogy mindennemű gyászkelméből is dus raktárt tartok és gyász esetek bevásárlásánál mélyen leszállított árakon számítok gyászruháknak valót és fekvte gyász-selyem-, szövet- és ternókendőket, valamint fekete szélü gyász zsebkendőket, gyászfátyolokat azért, hogy vevőimnek kedvezhesek és hogy mindazok, kik »Órangyal« disztemetkezési vállalatomat bármikor előforduló gyász esetekben felkeresik, bizalommal és a legnagyobb megelégedésükkel távozhassanak el a nagyérdemű gyászoló felek üzletemből.

Hullaszállítást és exhumálást az ország bármelyik részéről elvállalok.

Előforduló gyász esetekben kérve a nagyérdemű gyászoló vevőközönségnek becses pártfogásukat, mély tisztelettel:

„Órangyal“ disztemetkezési vállalat,

özv. G Y U R I K L A J O S N É tulajdonos.

Előforduló gyász eseteknél meghívásra házhoz is kimegyek. — Kis temetéseket 5 koronától feljebb, nagy temetéseket 20 koronától feljebb.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett müintézetében Makón.

Egyszerű és pompa-disztravatalozásért és gyászokcsijaimért külön díjat nem számítok fel.

Elvállalok temetéseket a leggyorsabb osztálytól a legdiszesebb pompa-diszostályig gyorsan és pontosan, szolid árakon.